

OD ISTE AUTORKE

ARZAMAS
SVE U SVEMU

IVANA
DIMIĆ

IZ
MRTVOG
UGLA

■ Laguna ■

Copyright © 2022, Ivana Dimić
Copyright © ovog izdanja 2022, LAGUNA

Ja sam pre smrti i posle smrti, ne boj se.

Otkrivenje Jovanovo, 1, 17

IZ MRTVOG UGLA

ILIJA

Ja sam nerođeno dete, srednjeg sam roda, kao Sunce, i hoću da postojim, dosta mi je nepostojanja, odluka je donesena, odsad će da me bude. Za svoje postojanje korišću pisane reči i tako ću da se uguram u život. I korišću žive ljude i mrtve ljude u tu svrhu, ljude koje poznajem i koje poznaju oni koje poznajem, pričaću tuđe priče, ispreplitaću ih i tako ću sebe i svoju biografiju i ceo svoj život da sašijem kao odelo. Obući ću odelo, ono će mi stajati kao saliveno i pokrenuću se. Ući ću u prostor, prenebregnuću vreme, kročiću u vidljivost, utrostručiću se i tako ću najzad početi da budem. Oživeću uprkos mrtvilu kome pripadam i koje neće da me pusti. Neće me nepostojanje zadržati, neće uspeti da me spreči, hoću da živim.

UNINIJE

ĐAVO

Strašno mi je dosadno, ljudi su masovno postali zli, tuku se po avionima, po ulicama, po samoposlugama, iz čista mira jedni drugima čine nažao, kad dođe na teren moja ekipa, skoro da nema posla, moram neviđeno da se naprežem da bih pronašao zanimljive primerke za obradu, svi su na mojoj strani gde god se pojavim, ceo svet vrtim oko malog prsta, melanholija me obuzima kao paučina. Nekad je bilo takvih zbog kojih sam morao da donosim doktorate, da se dovijam u dijalektičkim raspravama, da govorim silne jezike, da položim za nečiju dušu apsolutnu učenost, pa još dodatno da zavodim, šarmiram, očaravam, da se dovijam, da bih nekog osvojio. Faust mi je, kad se samo setim, za svu mudrost sveta jedva dao potpis, danas je svaka šuša moj prirodni saveznik. Prosto mi se gadi koliko me svetina podražava, svaki potprosečni tupan žuri da

se prozli, ističući svoje isprazno bezbožništvo. Nemaju ni mašte ni obrazovanja, guraju mi duše u džepove za par firmiranih farmerki, sramota. Dođe mi da plačem i od nemoći i od svemoći, dosadno mi je.

STVARANJE PO SEĆANJU

ILIJA

Moja majka nije htela da me rodi, a onda me je nerođeno-
nog ceo svoj dugi život nosala u neprimetnoj izbočini
u drugom rebu ispod srca. U početku me je tu zabo-
ravila, ali kako su godine prolazile, sve više je mislila
na mene, pa je uskoro počela i da mi se obraća, da me
poziva, da mi priča, da me ispituje, češka, čupka, miluje
i na kraju je pretežno sa mnom provodila vreme, samo
me je povremeno zapostavljala, kad se pojave gosti, ili
kad negde otputuje, ali to se retko dešavalo.

Rekla mi je da je imala nameru, ako bih ja, dete, bilo
muško, da mi nadene ime Ana, zato što joj to inače
banalno i pohabano od prečeste upotrebe žensko ime,
kad se dodeli muškarcu, deluje moćno, kao što je bio si-
lan Ana, prokurator Judeje. Posle se više niko nije zvao
Ana, bar da ja znam, a i majka izgleda ništa detaljnije
nije ni znala o prokuratoru Ani, osim njegovog imena
i funkcije. Pored toga, kako se naknadno ispostavilo,

Ana je bio judejski prvosveštenik, a prokurator je bio Rimljanin, Pontije Pilat, što majku nije sprečilo da u neznanju bude fascinirana.

Meni se to ime nije dopadalo ako bih bio muškog roda i živ. Jer bih onda bio dečak u Srbiji i u Beogradu, verovatno sa prezimenom na „ić“ i svi bi mi se smejali i rugali bi mi se neprekidno što imam žensko ime. To bi bilo teško podnošljivo bilo kom dečaku koji raste, a kamoli nekom kao što sam ja, takoreći androginu srednjeg roda, stvoru koji nije nikad ni stigao da oživi, a kamoli da stekne polne karakteristike.

IZ JARE OGNJENE

ĐAVO

Volim stvarnost, ne samo zato što mi omogućuje apsolutnu vlast, volim i pojedinačne događaje, sudbine i izjave, uvek me silno zabavlja neko opšte mesto, neko čudo, stvarnost je puna čuda, ljudi mnogo polažu na čuda, ali najviše me očarava kombinacija autentičnog ljudskog zla i gluposti jer je u stanju da iznenadi moju, inače bujnu, maštu. Volim da se iznenadim, pošto mi je uglavnom dosadno. Imam jednog iz Bakua, on mi se neprekidno preporučuje, on ulaže silan novac da mu laboratorijski proizvedu efikasno sredstvo kojim obećava da će da pobije dve trećine ljudskog roda. Sad je, međutim, posustao, navodno je deprimiran, šta li, moraću da mu pošaljem pomoć, ali mi je svejedno dosadan. Globalni projekti su uvek pretenciozni i lako ih je raskrinkati, iako sam u ovom veku prilično uložio u virtuelnu umreženost, Velikog brata, veštačke viruse, postistinu, kao i sofisticirane ratove, što sve uglavnom

pristojno funkcioniše. Ali ništa ne može da konkuriše gladi od koje se i dalje redovno najefikasnije umire bez ikakvog mog angažmana, zbog čega su mi pojedinačni slučajevi, priznajem, i dalje najmiliji. Pada kiša u Njujorku, sad će devojke u glavnim gradovima početi da zavrću nogavice od pantalona, to su predvidive stvari, ali vrlo me je dirnulo to što je jedna zla žena u predelu kontinentalne klime iskoristila smrt jedne znamenite ličnosti da sebi da na značaju opanjkavajući je. Fini detalj. Moraću tamo da odem lično, predviđam da ću se lepo provesti.

OTAC (prvi deo)

ILIJA

Figura oca mi je ostala u magli, evo zašto: majka je tvrdila da sam ja plod njene ljubavi sa jednim poznatim ruskim piscem iz devetnaestog veka. Dobro, sad smo svi mrtvi, ali ja podozrevam da moja majka, bar povremeno, ipak nije bila normalna, kad je mogla, budući rođena u dvadesetom i umrla u dvadeset prvom veku, da tvrdi da sam njeno dete sa čovekom odvojenim od nje vekovima. Majka je smatrala sa nepokolebljivošću kojoj nije bilo premca da je prava ljubav bezuslovna i jača od smrti i ponašala se prema istorijskom vremenu bezobzirno kao Hanibal prema alpskim preprekama u pohodu na Rimljane. Ali, s druge strane, to je moja majka, da nije bila takva, mene ne bi bilo ni u kakvom obliku, ja sam poslednje stvorenje s ove i s one strane života koje bi joj išta zamerilo.

APSOLUTNA VEĆINA

ĐAVO

Već eonima pratim modu, izuzetno mi je stalo da se pojavim besprekorno obučen, da ostavim prvi utisak, zadivim prisutne i privučem njihovu pažnju mnogo pre nego što progovorim i potpuno ih pridobijem svojim blistavim umom, sveobuhvatnim znanjem i razornim šarmom, dok sam sasvim retko prinuđen da koristim i svoje nadnaravne moći kad krenem u lov na pristalice. Nije da se gadim da koristim silu, ali obično zateknem, kad god se pojavim u novoj sredini, celu demokratsku prostu većinu, ma šta govorim, apsolutnu većinu, na svojoj strani. Ja se svejedno svakom pojedinačno prilježno posvetim, bez brzanja i površnosti. Planiram do detalja, ne ulećem u rizike, krećem se putem zagarantovanog uspeha. Naravno, dogodi se da mi se neko izmakne, češće nego što volim da priznam, ali Smrt je osvetoljubiva intrigantkinja, voli da mi smrsi konce iz čiste pakosti, da ne spominjem druge, da se tako izrazim, ozbiljnije komplikacije.

MONAH

ILIJA

Dakle, moji roditelji su se mnogo voleli, prema kazivanju moje majke, i budući duboko religiozni oboje su od mene zahtevali da budem monah, ako budem muškarac. Tako sam u svom muškom obliku bitisanja kasnije doneo odluku da postanem monah i majka me je preko svojih veza, u našem mentalnom domu, u prostoru, dakle, naših razmenjivih misli, odmah uguerala u jedan od najboljih srpskih manastira, u jedan od najjačih pravoslavnih duhovnih centara, da tamo boravim, da se duhovno uzdižem i postanem srećan.

Vidiš da ti ništa nije naudilo divno muško ime Ana, koje ti je majka dala. Sad kad postaneš monah, dobićeš drugo, monaško ime i niko više neće moći ništa da ti kaže, rekao mi je otac, jednom kad sam poodrastao u muškom obliku i kad su počele da mi se sviđaju devojke. Otac nije imao ništa protiv devojaka, naprotiv, devojke su čarobne, govorio je, one su zanosne i

neodoljive, treba da ti se sviđaju devojke, sine, ali je daleko značajnije da postaneš monah, to je podvig nad podvizima, biti monah, to je uzvišeno, to je najdostojnije ljudskog bitisanja, tako je govorio. I onda bi počinjao da viče, obavezno bi vikao kad se uzbudi oko nečeg, valjda zato što nije dobro znao naš jezik, a podozrevam i da je bio nagluv.

GEOGRAFIJA

ĐAVO

Slovo A sam istrošio. Idemo na B, evo, recimo, Balkan.
Nadi mi grad na B na Balkanu.

PSOGLAVI

Bagdad.

ĐAVO

Imaš li ti mapu ispred sebe, morone?

PSOGLAVI

Nigde ne piše Balkan, ne znam gde da gledam. Može
Bazel?

ĐAVO

Ah!

BEZOČNI

Evo ima Banja Koviljača.

ĐAVO

Grad, daj mi grad. Banja je malo mesto sa lekovitim vodom...

BEZOČNI

Evo ima, šta je ovo... Singidunum.

ĐAVO

Gde si našao tu mapu? Grad na B – Singidunum. Izađi da te ne gledam.

PSOGLAVI

A sad se zove Beograd. To je na B.

ĐAVO

Napolje! Marš! Izlazite svi smesta!

PSOGLAVI

Je l' putujemo u taj Beograd ili šta?